

Parlamentul României Camera Deputaților

Nr. 1/2901/08
24.05.2013

OPINIE

privind Comunicarea Comisiei: Proiect pentru o uniune economică
și monetară profundă și veritabilă
Lansarea unei dezbateri la nivel european

COM (2012) 777

Având în vedere Tratatul de la Lisabona, în special art. 5 și 12 TUE și Protocoalele nr. 1 și 2 anexate tratatului,

Având în vedere Constituția României, republicată, în special art. 148,

Având în vedere Hotărârea Camerei Deputaților nr. 11/2011,

Luând în considerare proiectul de opinie adoptat de Comisia pentru politică economică, reformă și privatizare din 19.03.2013,

Luând în considerare proiectul de opinie adoptat de Comisia pentru buget, finanțe și bănci în ședințele din 19.03.2013 și 9.04.2013.

Luând în considerare punctul de vedere al Guvernului României exprimat prin nota guvernamentală, din 18.01.2013,

Luând în considerare proiectul final de opinie adoptat de Comisia pentru afaceri europene în ședința din 15.05.2013,

Având în vedere aprobarea Biroului permanent al Camerei Deputaților din data de 20.05.2013,

Camera Deputaților, în conformitate cu prevederile art. 40 din Hotărârea Camerei Deputaților nr. 11 din data de 27.04.2011, adoptă prezenta **opinie**:

1. Consideră că punctul de start al drumului spre o UEM profundă și veritabilă trebuie să fie o diagnosticare corectă și exhaustivă a cauzelor crizei financiare și economice (declanșată în 2008) și a vulnerabilităților structurale ale UEM, care au împiedicat un răspuns optim la criză.

2. Salută identificarea următoarelor probleme: (1) slăbiciunea sistemului instituțional al UEM, (2) impactul limitat al slabei coordonări a politicilor economice naționale și (3) asimetria între piețele financiare integrate, pe de o parte, și o arhitectură a stabilității financiare încă segmentată la nivel național, pe de altă parte, care a avut drept rezultat coordonarea insuficientă între autoritățile relevante în toate etapele crizei actuale.
3. Consideră că, în Comunicarea Comisiei, identificarea cauzelor principale ale crizei este incompletă, punându-se accentul pe indisciplina statelor ca principală cauză a lipsei de reziliență la criză a UEM și mai puțin pe indisciplina piețelor. Principala problemă identificată în Comunicarea Comisiei se referă la slăbiciunile Pactului de stabilitate și creștere care nu a reușit să impună statelor membre suficientă disciplină bugetară. Recunoscând, totuși, că piețele au făcut *“o evaluare complet incorectă a riscului, atât în ceea ce privește activele private, cât și activele publice”*, Comunicarea plasează o parte din vină asupra Băncii Centrale Europene. Astfel, *“odată cu introducerea monedei euro, Banca Centrală Europeană (BCE) s-a bazat pe obligațiunile naționale pentru operațiunile sale de piață monetară (open market), acordându-le așadar statutul de calitate maximă necesar pentru a garanta aceste operațiuni. Rezultatul a fost o convergență puternică a randamentelor, limitând considerabil disciplina pieței, în ciuda diferențelor în ceea ce privește performanțele bugetare naționale”*.
4. Regretă că reglementarea lejeră a piețelor financiare, rezultat al unei opțiuni politice majore asupra modelului economic global și european, nu este identificată ca o cauză majoră a crizei. Criza a fost, în primul rând, rezultatul unui eșec monumental al piețelor financiare.
5. Consideră că efectele negative ale paradigmei “Marii Moderării” asupra conceptului inițial al UEM cuprinse în Tratatul de la Maastricht, trebuiau puse mai bine în evidență. Pentru atenuarea ciclurilor economice, paradigma Marii Moderării recomanda utilizarea preponderentă a politicii monetare, neglijând în bună măsură politica fiscală ca instrument de stabilizare a ciclurilor economice și, mai ales, ignorând complet efectele reglementării piețelor financiare asupra echilibrelor macroeconomice.
6. Recomandă Comisiei realizarea unei evaluări complete a cauzelor crizei financiare și economice și a vulnerabilităților designului instituțional al UEM, absolut necesară pentru identificarea soluțiilor optime pentru noua configurare a UEM, mai ales pentru structura instituțională avută în vedere pe termen lung.
7. Constată că proiectul propus, deși prezintă idei valoroase, reflectă într-o anumită măsură diagnosticul incomplet, atât în privința măsurilor luate până în prezent pentru a răspunde crizei, cât și pentru măsurile propuse pe termen scurt și mediu, concentrate excesiv pe disciplinarea severă a statelor și neglijând în bună măsură disciplinarea piețelor.
8. Constată că secvența propusă pentru ieșirea din criză și dezvoltarea ulterioară a UEM constă în două soluții sau precondiții majore pentru statele membre: (1) consolidarea fiscală severă și (2) reforme structurale pentru sprijinirea ofertei, îndreptate în primul rând spre deschiderea piețelor de produse, liberalizarea în continuare a serviciilor, în special a industriilor de rețea, precum și spre flexibilizarea pieței muncii.

9. Recomandă Comisiei să evalueze și alte modele economice alternative, în special cel care presupune că criza este rezultatul unui șoc pe partea de cerere și că ne aflăm într-un paradox al economisirii, remediabil prin activarea politicilor publice, care să compenseze reducerea drastică a cererii private, și nu prin măsuri de austeritate.
10. Convinsă că construcția durabilă a unei UEM veritabile trebuie să pornească de la identificarea și asimilarea unui model economic care să descrie cât mai fidel realitatea, cheamă Comisia să dovedească transparență prin prezentarea publică a modelelor economice pe care își bazează ipotezele.
11. Exprimă reticența față de ajustarea asimetrică care se produce în prezent în UE prin devaluarea internă în țările din sud și est, ajustare care provoacă costuri sociale inacceptabile și riscă să conducă la divergență în UE.
12. Consideră că limitarea spațiului de politică națională, determinată de măsurile severe de consolidare fiscală, trebuie compensată de mărirea spațiului de politică la nivel european pentru asigurarea creșterii economice și reducerea grabnică a șomajului.
13. Salută propunerile de reformare a sistemului bancar, prin crearea uniunii bancare, care va consolida și integra mai bine piața unică a serviciilor financiare și va reduce astfel oportunitățile de arbitraj de reglementare și supraveghere.
14. Consideră că este necesar un progres rapid pentru toate cele trei componente: mecanismul unic de supraveghere care să acopere toate băncile, mecanismul unic de rezoluție bancară și schema unică de garantare a depozitelor. Fără o rezoluție comună, rețele de siguranță și resurse adecvate, mecanismul unic de rezoluție nu va putea singur să spargă cercul vicios dintre datoriile suverane și bănci.
15. Consideră că trebuie prevenită crearea unei asimetrii între modul de finanțare, inclusiv în condiții de stres, al instituțiilor de credit cu capital privat național din afara zonei euro și al celor din zona euro cu acces la finanțare de la Banca centrală europeană și de la Mecanismul european de stabilitate.
16. Constată că măsurile pe termen lung privind construcția UEM sunt definite într-un mod prea general, fără a se preciza cu claritate înțelesul conceptelor de uniune fiscală sau uniune politică.
17. Consideră că o UEM durabilă și veritabilă trebuie să fie dotată cu un număr de instrumente majore:
  - a. Instrumente de încurajare a convergenței în interiorul UE;
  - b. Instrumente de prevenire și descurajare a dezvoltării dezechilibrelor interne în UE, mai ales a celor care nu provin din fundamente economice;
  - c. Instrumente de ajustare simetrică la nivel european a dezechilibrelor macroeconomice în interiorul UE;
  - d. Instrumente de asigurare la nivel european împotriva șocurilor asimetrice.

18. Așteaptă cu interes clarificări din partea Comisiei privind opțiunea pentru asigurare contra șocurilor asimetrice: asigurare privată prin piețele financiare sau asigurare publică prin bugetul la nivel central?
19. Așteaptă cu interes o clarificare suplimentară a semnificației capacității bugetare specifice prevăzute în Proiectul pentru UEM profundă și veritabilă: instrument de sprijin al reformelor structurale sau instrument de politică economică?
20. Este conștientă că o uniune monetară veritabilă are nevoie de o uniune fiscală, care implică existența unei voințe politice comune. O uniune fiscală nu poate funcționa fără aranjamente fiscale, precum o trezorerie comună și instrumente de intervenție la șocuri asimetrice, care presupun existența unor resurse comune de intervenție și împărțirea poverii.
21. Așteaptă ca, dincolo de dotarea cu instrumente de răspuns la șocurile asimetrice externe, noua UEM să limiteze crearea de șocuri asimetrice cu origine politică, în interiorul UE, prin armonizarea politicilor economice naționale în domeniul impozitelor, salariilor sau protecției sociale.
22. Așteaptă cu interes clarificările privind modul în care această uniune fiscală își va exercita controlul asupra bugetelor naționale, eventualitatea unor sancțiuni aplicabile și mai ales modul de impunere a acestora.
23. Consideră că creșterea integrării UEM ar trebui să se bazeze pe cadrul juridic și instituțional al tratatelor, din motive de legitimitate, echitate între statele membre și eficiență. Zona euro este un produs al tratatelor, iar integrarea sa mai mare ar trebui să se realizeze în cadrul conturat de acestea, astfel încât să se evite orice fragmentare a cadrului juridic care ar slăbi Uniunea și ar pune sub semnul întrebării importanța capitală a legislației sale pentru dinamica integrării.
24. Este de părere că consolidarea UEM ar trebui să exploateze, în primul rând, întreg potențialul instrumentelor care acționează la nivelul Uniunii Europene, fără a aduce atingere adoptării de măsuri specifice pentru zona euro.
25. Este de acord că într-o UEM profundă și veritabilă *“toate deciziile majore de politică economică și bugetară ale statelor membre ar trebui să facă obiectul unei coordonări, al unei aprobări și al unei supravegheri mai profunde la nivel european”*.
26. Recomandă precauție în avansarea reformelor structurale, în special cele legate de privatizarea și deschiderea piețelor în industriile de rețea, unde riscul creării unor oportunități majore pentru abuzuri de putere de piață este major. Efectul unor reforme structurale pripite ar fi invers cu cel scontat.
27. Recomandă ca liberalizarea și privatizarea în industriile de rețea să fie corelate cu întărirea rolului politicii de concurență pentru a împiedica obținerea de rente necuvenite de

către actorii majori de pe piață și pentru a conduce la scăderea reală a prețurilor pentru consumatori.

28. Consideră că pledoaria pentru competitivitate trebuie să fie însoțită de definirea și explicarea conceptului de competitivitate. În acest context, trebuie evitată utilizarea a două măsuri pentru competitivitate: (1) competitivitatea prin costuri, bazată pe scăderea salariilor pentru țările din sud și est și (2) competitivitatea în afara costurilor, bazată pe tehnologie la vârf și inovație pentru țările din nord. O asemenea abordare ar conduce spre divergență, și nu convergență, în cadrul Uniunii Europene.

29. Recomandă ca noua UEM să reinventeze bugetul ca instrument de politică economică, atât la nivel european, cât și la nivel național.

30. Consideră că UEM veritabilă trebuie să asigure un raport optim între responsabilitatea statelor și solidaritatea la nivel european. Responsabilitatea crescândă a statelor nu trebuie privită ca un substitut pentru solidaritate.

31. Împărtășește punctul de vedere exprimat în comunicarea Comisiei privind principiile generale legate de legitimitate democratică și responsabilitate: (1) Responsabilitatea ar trebui să fie asigurată la nivelul la care este luată decizia executivă respectivă, ținându-se seama totodată, în mod corespunzător, de nivelul la care decizia are un impact, (2) În dezvoltarea UEM, la fel ca și în integrarea europeană în general, este necesar ca nivelul de legitimitate democratică să rămână proporțional cu gradul de transfer de suveranitate de la statele membre către nivelul european.

32. Consideră că Uniunea Europeană constituie cel mai mare spațiu economic unic din lume, succesul său depinzând, în mare măsură, de menținerea unui cadru juridic stabil și de înaltă calitate, care poate fi ușor aplicat în toate statele membre, iar pentru a-și menține competitivitatea globală este esențial să-și revizuiască și îmbunătățească acest cadru juridic.

33. Apreciază că este în interesul Uniunii Europene și al României ca procesul de reformare a guvernancei economice să se desfășoare în mod accelerat.

Prezenta opinie este adresată președinților Parlamentului European, al Consiliului și, respectiv, al Comisiei Europene, precum și Guvernului României.

PREȘEDINTE

Valeriu Ștefan ZGONEA

